

[Larsen-Ledet]

EF-sammenhæng har vi storlandbrug i Danmark, og der skal fortsat være plads for almindelige mennesker også på landet. Fremtiden skal ikke kun være for supermennesker.

Afslutningsvis vil jeg gerne på Det Radikale Venstres vegne give positiv tilslutning til lovforslaget og til forhandlingerne i udvalget om alle de fire landbrugsforslag, L 27, L 28, L 29 og L 30.

Duetoft (CD):

Da jeg her til morgen kørte hjemmefra og ind til Christiansborg, mødte der mig et København, der var fint pyntet. Der var transparenter med årstallene 1788-1988, og det var reklame for festlighederne i anledning af stavnsbåndets ophævelse.

Jeg kom da til at tænke på, at den bedste gave, Folketinget i dag kunne give landbruget i forbindelse med jubilæet, er ordninger, der dels bringer landmænd ud af den aktuelle krise, dels hindrer, at vi igen om 2 år skal lave en hovsaløsning for at redde, hvad der reddes kan.

Den krise, vi i dag taler om, er ikke helt almindelig. Den gælder et helt erhverv, men den gælder jo i realiteten også en hel livsform. Når man mister sin gård, mister man ikke blot et job. Man mister bolig, og man mister måske familietraditioner; man mister livet på landet og skal pludselig til at indrette sig på et liv i byen. At det danske samfund så samtidig risikerer at miste store valutaindtægter, sætter jo blot det hele i relief. Landbrugets krise er hele det danske samfunds krise.

Vi håber, at de fremsatte forslag er de første skridt i en række, der effektivt vil sætte ind over for landbrugets problemer. De må under ingen omstændigheder få lov at stå alene.

Jeg skal komme med nogle CD-tanker om, hvor vi mener de fremsatte forslag skal suppleres. Den mere specielle vurdering af de forslag, der er fremsat, vil jeg overlade til hr. Bollmann. Dog er der en enkelt ting, jeg godt vil tage op.

Jeg ved, der er meget administration i forbindelse med refinansieringen, men jeg må på CD's vegne understrege, at ingen landmænd bør komme til en tvangsauktion, hvis denne lovgivning kunne have hjulpet dem, og hvis de skulle komme i den situation, blot fordi det tager tid at gennemføre refinansieringen. Derfor mener vi, at det er vigtigt, at garantiordningerne for henstand for terminsydelserne kommer igennem.

Når vi så skal til at følge disse forslag op med andre for at bringe landbruget generelt ud af krisen, må man efter CD's mening også tage fat på det, man kunne kalde tabuerne. Til efteråret må Folketinget hurtigt gennemføre en egentlig helhedsløsning for landbruget.

EF får ofte skyld for landbrugets krise. Det sker vel navnlig i kredse, der ikke har noget med landbruget at gøre. Vel er det rigtigt, at mange landmænd investerede og måske overinvesterede i håb om EF's lyksaligheder, men overproduktion og kvoter har senere lagt en dæmper på mulighederne, og det gjorde det jo ikke bedre, at et flertal her i Folketinget i 1970'erne lagde en særskat på landbruget, en skat, der bl.a. medførte, at brugene ikke blev konsolideret nok. Men i CD kan vi samtidig efterlyse en holdningsændring i EF. Danmark bør gå i spidsen med en holdning i Fællesskabet, der siger, at de, der er bedst til tingene, skal udføre dem. De geografiske områder i Fællesskabet, der ikke kan klare sig, må så hjælpes via Socialfonden. Jeg kan godt forstå de effektive danske landmænd, der undrer sig over, at de skal holde igen, for at mindre effektive brug i andre regioner i EF skal kunne fungere.

Det kan da godt være, at det her lyder kynisk, og det kan også godt være, man ikke skal tage det fulde skridt, for det kunne måske ende i en landbrugsstruktur, som ikke alle er glade for i Europa. Omvendt bør EF opfattes som et samlet område, og specielt efter at det indre marked er gennemført i 1992, er der vel ingen, der f.eks. i Danmark ville føre en erhvervs politik efter devisen, at alle skal alt. Det skal man heller ikke i EF, for det skal opfattes som et samlet område.

Et andet tabuemne, der bør tages op, og som Bernsteinrapporten tager fat på, er dette, at der bliver færre, men større brug, og så ved siden af disse flere deltidsbrug. Jeg synes, det var meget uhyggeligt i valgkampen at høre begge fløje – både den ene fløj og den anden fløj her i Tinget – tordne mod nedlæggelser og sammenlægninger. De talte jo mod bedre vidende. Alene den teknologiske udvikling tilsiger, at man får større enheder.

CD vil gerne opfordre landbrugsministeren til at komme med en ændring af landbrugsloven, således at sammenlægninger og forpagtninger bliver lettere, og indtil en sådan ændring kan gennemføres, vil vi gerne opfordre ministeren til at se vældig liberalt på dispensationsmulighederne.